

Polska Agencja
Inwestycji i Handlu
Grupa PFR

Raport Sektorowy
**Sektor meblarski
w Czechach**

**SEKTOR MEBLARSKI
W CZECHACH**

© PAIH S.A.

Niniejsza publikacja ma charakter informacyjny.
Została opracowana na podstawie informacji uznanych za wiarygodne
i nie stanowi wykładni ani opinii prawnej.

PAIH S.A. nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania
zamieszczonych w niniejszej publikacji informacji oraz za możliwe
konsekwencje jakichkolwiek działań podjętych w oparciu o te informacje.

Wydawca: Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A.

Warszawa, październik 2018 r.

Spis treści

1.	Informacje podstawowe	5
2.	Charakterystyka sektora	6
3.	Eksport i import w branży meblarskiej	10
4.	Przedsiębiorstwa i rynek pracy	12
5.	Inwestycje zagraniczne	15
6.	Perspektywy sektora meblarskiego	17
7.	Uwarunkowania formalno-prawne wejścia na rynek	19

1. Informacje podstawowe

Republika Czeska to tradycyjny producent mebli. Produkcja mebli w kraju od kilku lat wykazuje tendencje wzrostowe. W 2016 r. wartość produkcji przekroczyła 44 mld CZK (prawie 1,76 mld EUR).

Jednym z ważniejszych czynników jest oczywiście użycie zaawansowanych technologii wykorzystujących maszyny sterowane numerycznie.

Firmy specjalizują się w produkcji mebli kuchennych oraz umeblowania przedpokojów i salonów. W związku z rozwiniętym przemysłem samochodowym można zaobserwować stosunkowo wysoką produkcję części i komponentów foteli stosowanych w pojazdach silnikowych.

Największym rynkiem zbytu dla czeskich firm są tradycyjnie Niemcy, z kolei największy udział w imporcie mebli do Republiki Czech ma Polska. Ogólny udział mebli importowanych z Polski kształtuje się na poziomie 26 %.

©stock.adobe autor: Kennymax

2. Charakterystyka sektora

Centrum produkcji mebli w Republice Czeskiej oraz ich najwięksi producenci znajdują się głównie na południu państwa – na Morawach. Producenci specjalizują się w kilku obszarach:

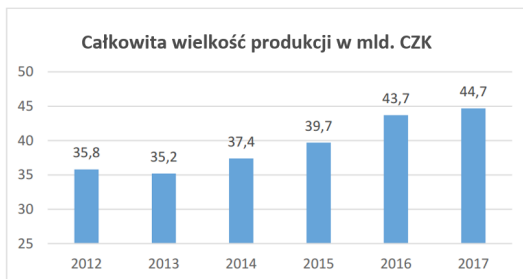
- meble gięte, uznawane są za jedne z najlepszych w Europie i świecie pod względem designu i jakości
- w ostatnich latach duży wzrost produkcji mebli kuchennych
- firmy czeskie wracają również do produkcji mniejszych mebli pojedynczych (indywidualnych, uzupełniających) - do przedpokojów, holów, salonów

Od 2012 r. czeski przemysł meblarski odnotowuje wzrost produkcji. Czeskie meble zyskują popularność w eksporcie a konsumpcja krajowa mebli wykazuje nieznaczne ożywienie.

Dane potwierdzają prognozy Stowarzyszenia Czeskich Meblarzy (SCM) z września 2016 roku. SCM zrzesza czeskich producentów, a oprócz promowania czeskich mebli organizuje również coroczny konkurs „Inwestycja Roku”.

Produkcja mebli w Czechach wzrosła z 43,55 mld CZK (1,70 mld EUR) w 2015 roku do 44,64 mld CZK (1,75 mld EUR) w 2016 roku. W 2017 r. produkcja podniosła się do 44,68 mld CZK, co nie jest zbyt dużym wzrostem. Według SCM możliwe, że przemysł meblarski uderza w możliwości produkcyjne firm (zatrudnienie). Dalszy wzrost mógłby być napędzany przez inwestycje w nowoczesne technologie i robotykę. Oczywiście, biorąc pod uwagę orientację proeksportową, w kolejnym wzroście bardzo ważnym czynnikiem będzie kurs CZK.

Wielkość produkcji w branży meblarskiej w latach 2012-2017

Rok	Wielkość produkcji mld. CZK
2012	35,8
2013	35,2
2014	37,4
2015	39,7
2016	43,7
2017	44,7

(Graf - Źródło: Ministerstwo Przemysłu i Handlu, Czeski Urząd Statystyczny – sprzedaż z działalności przemysłowej, NACE 31, 2017, Stowarzyszenie Czeskich Meblarzy 2018)

Badania w branży produkcji mebli

W Republice Czeskiej trwa projekt unijny KČN – BADANIA, ROZWÓJ I INNOWACJE W PRZEMYSŁE MEBLOWYM – EKOLOGIZACJA PRODUKCJI. Czas trwania projektu: 1.2.2016 – 31.8.2018

Projekt przewiduje ściślejsze i bardziej intensywne połączenie centrów badawczych z bazą produkcyjną mebli, zwłaszcza małymi i średnimi przedsiębiorstwami (MŚP). Dzięki badaniom zbiorczym meblarze uzyskają mieli dostęp do najnowszej wiedzy technicznej, której uzyskanie we własnym zakresie byłoby kosztowne dla większości firm (MŚP).

Konkurs – Inwestycja roku w produkcji mebli

SCM wspólnie z zbą Handlową Republiki Czeskiej przyznaje corocznie nagrodę „Inwestycja roku w produkcji mebli“.

W 2017 roku w kategorii „Małe i mikroprzedsiębiorstwa” nagrodzona została firma: JN Interier Česká republika, s.r.o. W kategorii „Duże i średnie przedsiębiorstwa” firma: JELÍNEK – výroba nábytku s.r.o.

Rozwój produkcji mebli w Czechach w latach 2015-2016 (NACE 31)

Nazwa	Jednostka	Produkcja rok 2016	Produkcja rok 2015	Indeks
Części i komponenty foteli stosowane w pojazdach silnikowych	tys. CZK	17 425 421	15 001 561	116,2
Meble metalowe (z wyjątkiem biurowych, medycznych i mebli weterynaryjnych), inne	tys. CZK	3 589 378	3 188 142	112,6
Meble biurowe drewniane	tys. CZK	2 602 670	1 444 505	180,2
Meble drewniane, do sypialni (z wyłączeniem wyposażenia budowlanego do szafek montowanych na ścianach, stelaży do materaców, wyposażenia lamp i oświetlenia, luster stojących, mebli do siedzenia)	tys. CZK	2 539 644	2 300 909	110,4
Pozostałe meble drewniane (z wyłączeniem mebli do sypialni, jadalni i salonu, mebli kuchennych, biurowych, sklepowych, lekarskich, chirurgicznych, dentystycznych lub weterynaryjnych, osłon i szafek przeznaczonych dla systemów hi-fi lub telewizorów)	tys. CZK	2 417 111	2 159 520	111,9
Części mebli, z metalu, gdzie indziej nieklasyfikowane (z wyłączeniem siedzeń i medycznych, chirurgicznych, stomatologicznych lub mebli weterynaryjnych)	tys. CZK	2 109 270	1 350 206	156,2
Pozostałe meble drewniane (z wyłączeniem mebli do sypialni, jadalni i salonu, mebli kuchennych, biurowych, sklepowych, lekarskich, chirurgicznych, dentystycznych lub weterynaryjnych, osłon i szafek przeznaczonych dla systemów hi-fi lub telewizorów)	szt.	1 884 021	1 792 913	105,1
Drewniane meble do jadalni i salonów (z wyłączeniem luster stojących i siedzeń)	tys. CZK	1 851 119	1 651 933	112,1
Części mebli z drewna, gdzie indziej nieklasyfikowane (z wyjątkiem siedzeń)	tys. CZK	1 660 682	1 517 072	109,5
Drewniane meble do jadalni i salonów (z wyłączeniem luster stojących i siedzeń)	szt.	1 224 770	962 798	127,2
Meble kuchenne	tys. CZK	1 159 804	1 170 666	99,1
Ramy sprężynowe do łóżek	szt.	1 123 956	826 763	135,9
Meble biurowe metalowe	tys. CZK	904 245	701 518	128,9
Części siedzeń (z wyłączeniem części siedzeń stosowanych w samolotach i pojazdach silnikowych)	tys. CZK	783 237	526 327	148,8
Materace, inne	tys. CZK	776 689	817 976	95,0

Meble biurowe metalowe	szt.	749 323	408 548	183,4
Drewniane meble używane w sklepach	tys. CZK	743 516	698 290	106,5
Materace, inne	szt.	733 479	i.d.	x
Meble biurowe drewniane	szt.	727 441	623 883	116,6
Materace z gumy komórkowej	tys. CZK	692 336	645 691	107,2
Tapicerowane siedzenia z drewnianą ramą (w tym zestawy 3-częściowe); (z wyjątkiem siedzeń obrotowych)	tys. CZK	687 919	658 539	104,5
Nietapicerowane meble do siedzenia z ramą, inne metalową, inne (z wyłączeniem obrotowych lekarskich, chirurgicznych, dentystrycznych lub weterynaryjnych, foteli fryzjerskich lub podobnych)	tys. CZK	661 455	652 407	101,4
Części mebli, gdzie indziej niesklasyfikowane (z wyłączeniem części z metalu lub drewna oraz części mebli do siedzenia i mebli lekarskich, chirurgicznych, dentystrycznych lub weterynaryjnych)	tys. CZK	650 120	650 452	99,9
Meble drewniane, w rodzaju stosowanych w sypialni (z wyłączeniem wyposażenia budowlanego do szafek montowanych na ścianach, stelaży do materaców, wyposażenia lamp i oświetlenia stojącego, mebli do siedzenia)	szt.	591 521	546 335	108,3
Meble do siedzenia obrotowe, z regulowaną wysokością, z wyłączeniem sprzętu do siedzenia lekarskiego, chirurgicznego, dentystrycznego lub weterynaryjnego, foteli fryzjerskich lub podobnych	tys. CZK	526 445	536 600	98,1
Tapicerowane meble do siedzenia, z metalową ramą (z wyłączeniem obrotowych, lekarskich, dentystrycznych lub weterynaryjnych, foteli fryzjerskich lub podobnych, foteli do pojazdów mechanicznych, do statków powietrznych)	tys. CZK	508 751	449 225	113,3
Materace z gumy komórkowej	szt.	409 254	377 915	108,3
Tapicerowanie krzeseł i innych mebli do siedzenia	tys. CZK	403 058	226 016	178,3
Tapicerowane meble do siedzenia, z metalową ramą (z wyłączeniem obrotowych, lekarskich, dentystrycznych lub weterynaryjnych, foteli fryzjerskich lub podobnych, foteli do pojazdów mechanicznych, do statków powietrznych)	szt.	374 942	360 400	104,0
Prace o charakterze produkcyjnym w klasie 3100	tys. CZK	268 987	263 044	102,3

(Tabela – Źródło: Czeski Urząd Statystyczny – ČSÚ)

3. Eksport i import w branży meblarskiej

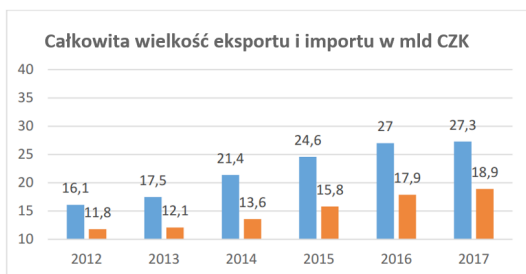
W ostatnich latach cena eksportowanych mebli z Republiki Czeskiej rośnie. Średnia cena za jeden kilogram w 2015 r. wynosiła 78,08 CZK (3,06 EUR). W 2016 roku cena za jeden kg wywożonych mebli wzrosła do 79,71 CZK (3,12 EUR).

Z kolei cena importowanych mebli maleje – w 2015 r. wynosiła 66,38 CZK / kg (2,60 EUR/kg), natomiast w 2016 r. cena spadła do 64,64 CZK / kg (2,53 EUR/kg).

Statystyki nie obejmują stosunku tanich do luksusowych i bardzo drogich mebli importowanych do Czech.

Największymi importerami mebli są głównie duże wyspecjalizowane rynki meblowe. Polska zajmuje czołowe miejsce w imporcie mebli do Czech, przed Niemcami, trzecie są Chiny, a czwarta Słowacja.

Większość eksportu z Czech trafia na rynek niemiecki, słowacki i do Francji.

Rok	Eksport mld CZK	Import mld CZK
2012	16,1	11,8
2013	17,5	12,1
2014	21,4	13,6
2015	24,6	15,8
2016	27,0	17,9
2017	27,3	18,9

(Graf – Źródło: Apicon Consulting, 2018)

Zestawienie rynków – eksport / import

Głównym rynkiem eksportowym w 2017 r. był rynek niemiecki. Najważniejsze produkty eksportowane z Czech do Niemiec to części do mebli (metalowe, plastikowe itd.)

Największym importerem mebli do Czech jest Polska. Najczęściej importowane meble to kanapy oraz części mebli (metalowe, plastikowe itd.)

Główne rynki eksportowe 2017:

Niemcy: 7,9 mld CZK
Słowacja: 2,5 mld CZK
Francja: 1, 8 mld CZK
USA: 1, 4 mld CZK

Udział eksportu mebli do Niemiec:

29%

Główne produkty eksportowe:

Części mebli: 19%
Części metalowe: 15%
Meble medyczne: 12%
Kanapy 11%
Sypialnie: 7%

Główne rynki importowe 2016:

Polska: 5, 0 mld CZK
Niemcy: 3, 8 mld CZK
Chiny: 2, 8 mld CZK
Włochy: 1, 0 mld CZK

Udział importu mebli z Polski:

26%

Główne produkty importowe:

Kanapy 22%
Części mebli: 16%
Części metalowe: 8%
Pokoje dzienne: 7%

(Zestawienie – Źródło: Apicon Consulting, 2018)

4. Przedsiębiorstwa i rynek pracy

W warunkach dobrej koniunktury gospodarczej rynek pracy przeżywa okres rozkwitu. Łączne zatrudnienie w Republice Czeskiej rośnie, jego stopa w połowie 2017 roku przekroczyła 73 % i była najwyższa w historii. Jednocześnie stopa bezrobocia stopniowo maleje, w czerwcu 2017 r. pokonała granicę 3 % osiągając poziom, na którym przestrzeń do dalszego spadku jest już bardzo ograniczona. Gospodarka znajduje się na granicy naturalnego bezrobocia, co jest widoczne zarówno w spadku bezrobocia długotrwałego, jak i w dotkliwym niedoborze siły roboczej w niemal wszystkich zawodach robotniczych.

Sytuacja na rynku pracy wywołuje nacisk na wzrost płac, który stopniowo przyspiesza. W pierwszym półroczu 2017 roku płaca nominalna wzrosła o 6,5 %, co było najwyższą wartością od 2008 roku. W ciągu ostatnich dziesięciu lat wzrosła o 42%, a obecnie nieznacznie przekracza 28 600 CZK (1121 EUR). Jednak koszty pracy w Czechach pozostają niskie, osiągając jedynie 40 % (w paryciecie siły nabywczej) ich poziomu w Niemczech lub Austrii. (Źródło: MPO – Ministerstwo Przemysłu i Handlu)

W Republice Czeskiej zarejestrowanych jest około 700 firm produkujących meble i komponenty do produkcji mebli. Najwięksi producenci znajdują się głównie na południu państwa – na Morawach.

Poniżej przedstawiamy listę 20 największych firm przemysłu meblarskiego w Czechach:

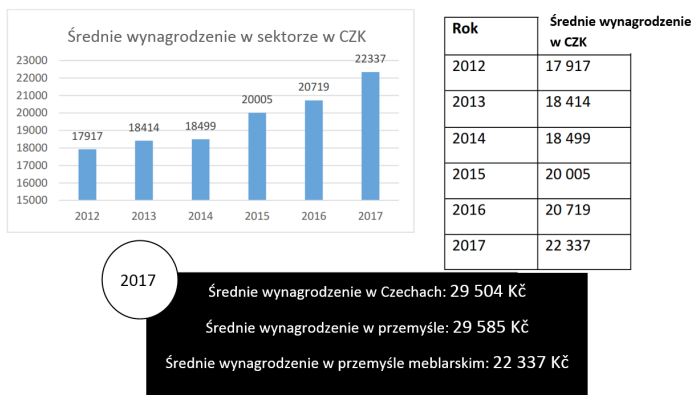
Nazwa	Miasto	Liczba pracowników	Data powstania
KOVONA SYSTEM, a.s.	Český Těšín	500 - 999	19.04.2000
TON a.s.	Bystřice pod H.	500 - 999	01.01.1994
JITONA a.s.	Soběslav III	250 - 499	01.07.1991
BLANÁŘ NÁBYTEK, a.s.	Brumovice	250 - 499	06.09.2001
Mars Svatka, a.s.	Svatka	250 - 499	01.01.1994

Steelcase Czech Republic s.r.o.	Ostrov u Stříbra	250 - 499	13.12.2013
ITAB Shop Concept CZ, a.s.	Boskovice	250 - 499	30.06.1999
BJS Czech s.r.o.	Humpolec	250 - 499	12.10.2005
TECHO, a.s.	Hostivař	250 - 499	31.03.1993
STORY DESIGN, a.s.	Litomyšl-Město	200 - 249	28.02.1995
KOVONA a.s.	Lysá nad Labem	100 - 199	01.03.1991
OZT-OBCHODNÍ ZAŘÍZENÍ TOUŽIM, a.s.	Toužim	100 - 199	01.09.1997
INTEDOOR spol. s r.o.	Cvikov I	100 - 199	12.11.1999
BORCAD cz s.r.o.	Fryčovice	100 - 199	04.04.2000
Eden Europe, s.r.o.	Adamov	100 - 199	29.02.2000
MAGNOLIA-STAV s.r.o.	Pelhřimov	100 - 199	24.09.2010
Niehoff Nábytek k.s.	Meclov	100 - 199	22.06.2007
UNIKOV Steel spol. s r.o.	Bzenec	100 - 199	06.04.2011
LD seating s.r.o.	Boskovice	100 - 199	28.06.2012
SYKORA, spol. s r.o.	Vizovice	100 - 199	12.11.1992

(Tabela - Źródło: Raport, analiza branżowa firmy Kompass dla PAIH 2017r.)

Przeciętne wynagrodzenie w branży produkcji mebli

Wysokość wynagrodzenia w branży meblarskiej w Republice Czeskiej nie należy do najwyższych. Średnie wynagrodzenie kształtuje się na poziomie 22.337 CZK (876 EUR) brutto w stosunku do średniej krajowej na poziomie 29.504 CZK (1157 EUR) brutto. W przeciągu ostatnich 5 lat średnia wzrosła o ponad 4.000 CZK (157 EUR) brutto.

(Graf - Źródło: ČSÚ - Czeski Urząd Statystyczny - Wynagrodzenie w przemyśle: Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto dla osób fizycznych nominalne, 2018)

Ogólnie w Republice Czeskiej maleje zainteresowanie szkołami zawodowymi – również związanymi z przemysłem meblarskim. Malejąca ilość absolwentów szkół zawodowych ewokuje zapotrzebowanie na wykwalifikowaną siłę roboczą – stolarz, tapicer, itd. Rynek jest otwarty na doświadczonych pracowników z Polski, Słowacji, i pozostałych państw UE, głównie z rejonu południowo-wschodniego.

Poniżej podajemy liczby absolwentów szkół zawodowych o profilu meblarskim w latach 2015-2017 oraz porównanie z 2005 r. Widoczny jest spadek rzemieślników kończących szkoły zawodowe o profilu meblarskim o 69 i 80 %.

Zawody meblarskie	Liczba absolwentów 2005	Liczba absolwentów 2015	Liczba absolwentów 2016	Liczba absolwentów 2017	Zmiana 2005-2017	Zmiana 2016-2017
Stolarz	2596	951	836	792	-69%	-5%
Tapicer	163	32	25	32	-80%	+28%

(Zestawienie - Źródło: Analiza rzemiosła, NÚV, AMSP 2018)

5. Inwestycje zagraniczne

Od 1990 r. Republika Czeska przyciągnęła dużą liczbę bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ), co czyni ją jednym z krajów odnoszących największe sukcesy pod względem BIZ w przeliczeniu na mieszkańca. Wprowadzenie zachęt inwestycyjnych w 1998 r. spowodowało ogromny napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Po przystąpieniu Czech do UE w 2004 r. inwestycje były jeszcze większe.

W Czechach od 1993 r. odnotowano w bezpośrednich inwestycjach zagranicznych ogółem ponad 107,13 mld EUR.

Kluczowymi atutami Czech jako miejsca inwestycji są:

- Centralne położenie w Europie
- Stabilność polityczna
- Bezpieczne środowisko
- Silna obecność inwestorów zagranicznych
- Członkostwo w UE
- Dostępność i jakość lokalnych dostawców
- Istniejąca platforma badawczo-rozwojowa
- Wysokiej jakości kompaktowa infrastruktura
- Wykwalifikowana siła robocza
- Wysoki udział wykształcenia średniego i wyższego
- Korzystne koszty pracy i stabilność cen
- Przejrzysty system zachęt inwestycyjnych
- Mentalność, kultura i postawy bliskie krajom zachodnim

CzechInvest – odpowiednik PAIH – jest agencją państwową odpowiedzialną za sprowadzenie i wsparcie inwestycji zagranicznych (BIZ).

W Republice Czeskiej znajdziemy ponad 104 specjalne strefy przemysłowe, utworzone w ramach rządowego programu dotacyjnego.

Państwo czeskie koncentruje się na wspieraniu tych sektorów, w których widzi duży potencjał rozwojowy:

- Przemysł lotniczy
- Przemysł motoryzacyjny
- Elektrotechnika / elektronika
- Zaawansowana inżynieria
- ICT
- Nanotechnologia i materiały
- Usługi wsparcia działalności gospodarczej
- Nauka

Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych osiągnął w 2016 r. wartość 6,10 mld EUR. Najważniejszymi inwestorami są Niemcy, Stany Zjednoczone, Austria, Japonia i Wielka Brytania. Znaczna część napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Republiki Czeskiej koncentrowała się w branżach przemysłu motoryzacyjnego, sektorze usług, zwłaszcza oprogramowania, IT, finansów, hi-tech, badań i rozwoju.

6. Perspektywy sektora meblarskiego

Jak wynika z analizy Stowarzyszenia Małych i Średnich Przedsiębiorstw, czeski przemysł meblarski wzmocnił w 2017 r. swoją pozycję już siódmy rok z rzędu, osiągając rekordową produkcję wartą 44,68 mld CZK (1,75 mld EUR).

Jednak tempo wzrostu branży zaczyna zwalniać. Produkcja w branży wrosła w ubiegłym roku zaledwie o 2,2 %, co stanowi mniej niż połowę wzrostu całego przemysłu krajowego.

©stock.adobe autor: Виталий Сова

Prawdopodobną przyczyną są ograniczenia na rynku pracy – stolarzy i tapicerów jest mało, a studenci nie są branżą zainteresowani. W ciągu zaledwie dwunastu lat zanotowano spadek o 69 % absolwentów na kierunkach stolarskich i o 80 % na kierunkach tapicerskich. Powodów

jest według firm więcej, bez względu na to, czy jest to ogólnie niska atrakcyjność rzemiosła, czy pracy fizycznej. Przemysł meblarski boryka się również z problemem niskiej wartości dodanej, która utrzymuje płace w branży na stosunkowo niskim poziomie.

Podczas gdy w całym kraju średnia płaca w ubiegłym roku wynosiła 29.504 CZK (1157 EUR) brutto, w przemyśle meblarskim była o 7000 CZK (274 EUR) niższa. Po ukończeniu nauki wielu absolwentów odchodzi do pracy w innym sektorze.

Jak informuje Helena Kohoutková z firmy meblowej Ton „Niestety, często dwie trzecie absolwentów nie chce pracować w tej branży, stwierdzając, że popełniło błąd z wyborem zawodu”.

Sekretarz Stowarzyszenia Czeskich Meblarzy Tomáš Lukeš widzi rozwiązanie w implementacji nowoczesnych technologii i automatyzacji produkcji, co powinno zwiększyć produktywność pracy i zmniejszyć zapotrzebowanie na ilość stolarzy.

Według Stowarzyszenia Małych i Średnich Przedsiębiorstw automatyzacja nie rozwiąże problemu braku stolarzy, a popyt na nich z pewnością nie osłabnie. W związku z tym sugeruje, aby uczniowie nauczyli się odpowiedniego podejścia do pracy fizycznej już w bardzo młodym wieku. Należy się tym zająć w ramach tak zwanych warsztatów w szkołach podstawowych. „Nie ma potrzeby tworzenia nowego przedmiotu, ale konieczne jest, aby uczniowie podczas zajęć praktycznych uczyli się pracy z materiałem, a nie samej teorii” – przedstawił rozwiązanie problemu szef AMSP Karel Havlíček podkreślając, że nowoczesne warsztaty mogłyby zwiększyć atrakcyjność wszystkich kierunków technicznych. (Źródło: Ondřej Souček, E15.cz)

7. Uwarunkowania formalno-prawne wejścia na rynek

Prowadzenie działalności gospodarczej w Republice Czeskiej regulują trzy podstawowe przepisy prawne:

- ustawa Nr 455/1991 o działalności gospodarczej (Zákon o živnostenském podnikání; UDG),
- ustawa Nr 89/2012, Kodeks cywilny (Občanský zákoník; kc),
- ustawa Nr 90/2012 o korporacjach handlowych (Zákon o obchodních společnostech a družstvech; UKH).

Dwie ostatnie regulacje weszły w życie z dniem 1 stycznia 2014 roku, znosząc równocześnie ustawę Nr 513/1991 Kodeks handlowy (KH).

Przedsiębiorca może prowadzić działalność gospodarczą na terytorium Republiki Czeskiej jedynie pod warunkiem, że na daną działalność uzyskał uprawnienie lub zezwolenie od odpowiednich czeskich urzędów, wg przepisów prawa czeskiego. Działalność gospodarcza bez odpowiedniego uprawnienia lub zezwolenia jest traktowana jako działalność nielegalna, podlegająca karze na podstawie Kodeksu karnego

PODZIAŁ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZYCH

Ze względu na formę nabywania uprawnień, UDG wyodrębnia dwa rodzaje działalności gospodarczej:

- zgłaszane (živnosti ohlašovací), których prawo do wykonywania powstaje na podstawie zgłoszenia i wpisu do ewidencji działalności gospodarczej oraz
- koncesjonowane (koncesované živnosti), gdzie prawo do wykonywania powstaje dopiero po udzieleniu koncesji (załącznik Nr 3 do UDG).

Działalności zgłaszane ustawa dzieli na:

- wolne (živnost volná; załącznik Nr 4 do UDG), do wykonywania których należy spełnić tylko warunki ogólne;
- rzemieślnicze (živnosti řemeslné; załącznik Nr 1 do UDG), w przypadku których wymagane są specjalne uprawnienia zawodowe, uzyskiwane przeważnie w wyniku wyuczenia i praktyki w danym lub pokrewnym kierunku;
- związane (živnosti vázané; załącznik Nr 2 do UDG), do wykonywania których wymagane są specjalne uprawnienia zawodowe, świadectwa lub podobne dokumenty, wydawane przedsiębiorcy przez pełnomocny organ na podstawie odrębnych przepisów.

OGÓLNE WARUNKI WYKONYWANIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Ogólne warunki dopuszczenia do wykonywania działalności gospodarczej to:

- ukończenie 18. roku życia,
- zdolność do czynności prawnych,
- niekaralność potwierdzona wypisem z rejestru karnego.

Zgodnie z UDG, za niekaralną uważa się osobę, która nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądowym:

- na bezwarunkową karę pozbawienia wolności, za przestępstwo popełnione umyślnie, samodzielnie lub w związku z innym przestępstwem i wymierzono jej bezwarunkową karę pozbawienia wolności na okres powyżej jednego roku;
- za przestępstwo popełnione umyślnie związane z działalnością gospodarczą, o ile nie dotyczyło ono przestępstwa wymienionego wyżej.

Osoba ubiegająca się o uzyskanie uprawnienia do prowadzenia działalności gospodarczej w RCz musi też przedłożyć zaświadczenie, że nie posiada zaległości podatkowych (o ile już prowadzi lub prowadziła na terytorium Republiki Czeskiej działalność gospodarczą), nie zalega

z opłatami na ubezpieczenie zdrowotne i socjalne oraz składkami na fundusz zatrudnienia.

SZCZEGÓŁOWE WARUNKI WYKONYWANIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

W celu wykonywania działalności gospodarczych rzemieślniczych, wiązanych oraz koncesjonowanych należy spełnić, poza warunkami ogólnymi, również warunki szczególne. Należą do nich uprawnienia zawodowe lub inne warunki wyszczególnione w załącznikach do ustawy (załącznik Nr 5 UDG) lub w przepisach odrębnych. Jeżeli osoba fizyczna ubiegająca się o uprawnienie do działalności gospodarczej nie spełnia tych warunków, ma prawo do ustanowienia swego przedstawiciela zawodowego (gwaranta), który takie warunki spełnia i może to udokumentować.

ZGŁOSZENIE DO EWIDENCJI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Zgłoszenie do ewidencji można złożyć osobiście w Urzędzie ds. Działalności Gospodarczej (Živnostenský úřad), w tzw. Centralnym Punkcie Rejestracyjnym (Centrální registrační místo - CRM) lub wysłać pocztą, ewentualnie e-mailem z podpisem elektronicznym. Można też dokonać zgłoszenia osobiście w jednym z punktów kontaktowych czeskiej administracji publicznej - tzw. Czech POINT.

Dokumenty wymagane do rejestracji działalności gospodarczej

Przy rejestracji działalności gospodarczej należy przedłożyć:

- wypełnione zgłoszenie rejestracyjne (jednotný registrační formulář - JRF), za pośrednictwem którego można jednocześnie dokonać rejestracji podatkowej, rejestracji do obowiązkowych ubezpieczeń oraz rejestracji w Urzędzie Pracy. Formularz można uzyskać w którymkolwiek urzędzie CRM lub na stronie internetowej Ministerstwa Przemysłu i Handlu RCz
- zaświadczenie stwierdzające tytuł własności lub prawo do użytkowania obiektów lub lokali, w których wykonywana będzie działalność gospodarcza, o ile nie jest to miejsce zamieszkania wnioskodawcy;

- jeżeli osoba zagraniczna zamierza prowadzić działalność za pośrednictwem swej jednostki organizacyjnej (oddział, zakład) - dokument stwierdzający istnienie przedsiębiorstwa poza granicami RCz;
- zaświadczenie o wniesieniu opłaty administracyjnej (1.000 CZK przy pierwszej rejestracji, 500 CZK przy rejestracji następnych działalności).

Oprócz warunków ogólnych, dokumentów i zaświadczeń koniecznych w przypadku rejestracji wolnej działalności gospodarczej, przy rejestracji rzemieślniczej, związanej i koncesjonowanej działalności gospodarczej należy udokumentować spełnienie warunków szczegółowych (załączniki Nr 1, 2 i 3 do UDG) oraz dodatkowo:

- w przypadku wyznaczenia przedstawiciela zawodowego (gwaranta) na rynku czeskim – dołączyć zaświadczenie o jego niekaralności oraz dokumenty poświadczające posiadanie kwalifikacji niezbędnych do realizacji działalności w danym kierunku oraz
- notarialne oświadczenie przedstawiciela zawodowego (gwaranta), że wyraża zgodę na pełnienie tej funkcji. Przedstawiciel zawodowy może podpisać takie oświadczenie bezpośrednio w urzędzie rejestracyjnym.

Osoby fizyczne z miejscem zamieszkania lub osoby prawne z siedzibą poza terytorium Republiki Czeskiej mogą na terytorium Republiki Czeskiej prowadzić działalność gospodarczą na tych samych warunkach i w tym samym zakresie jak osoby czeskie, o ile odrębne ustawy normujące działalność gospodarczą nie stanowią inaczej.

Zgodnie z § 138 i 143 Kodeksu cywilnego, osoba prawna założona wg prawa innego państwa i mająca siedzibę poza granicami RCz, w celu prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Republiki Czeskiej, może przenieść swoją siedzibę do tego kraju lub powołać w tym kraju swoją jednostkę organizacyjną. Przy zapisie do czeskiego rejestru handlowego, osoba ta jest zobowiązana określić formę prawną, jaką do prowadzenia działalności gospodarczej w RCz przyjmuje.

Wewnętrzne stosunki prawne zagranicznej osoby prawnej, jak również odpowiedzialność wspólników lub członków zarządu tej osoby, za zobowiązania finansowe spółki reguluje prawo czeskie (z dniem nabycia

mocy prawnej przeniesienia siedziby lub powołania jednostki organizacyjnej w tym kraju).

Zgodnie z § 26 czeskiej ustawy o międzynarodowym prawie prywatnym, zagraniczne osoby fizyczne i prawne mają w zakresie praw majątkowych takie same prawa i obowiązki jak obywatele tego kraju oraz czeskie osoby prawne.

SPÓŁKI PRAWA HANDLOWEGO - REJESTR HANDLOWY

Od 2014 roku w Republice Czeskiej obowiązuje nowa ustawa Nr 90/2012 o spółkach handlowych i spółdzielniach (Zákon o obchodních společnostech a družstvech), zwana również ustawą o korporacjach handlowych (UKH).

Ustawa obejmuje tę część przepisów dawnego KH, które ściśle dotyczą spółek kapitałowych, osobowych i spółdzielni.

UKH zalicza do korporacji handlowych spółki handlowe i spółdzielnie. Spółkami handlowymi w rozumieniu ustawy są spółki osobowe, tj. spółki jawne (veřejná obchodní společnost – v.o.s.) i komandytowe (komanditní společnost – k.s.), spółki kapitałowe, tj. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością – sp. z o.o. (společnost s ručením omezeným – s.r.o.) i spółki akcyjne - S.A. (akciová společnost – a.s.) oraz europejskie stowarzyszenia i związki gospodarcze.

Wypisy z rejestru spółek oraz oddziałów osób zagranicznych, zarejestrowanych w czeskim Rejestrze Handlowym, można bezpłatnie pozyskiwać w formie elektronicznej ze stron internetowych czeskiego Ministerstwa Sprawiedliwości: www.justice.cz. Wypisy elektroniczne mają charakter informacyjny i nie mogą być stosowane jako zaświadczenia czy dowody, np. w postępowaniu sądowym. W celu pozyskania poświadczanego dokumentu należy zwrócić się do Sądu Rejestrowego bezpośrednio lub za pośrednictwem punktów kontaktowych administracji czeskiej „Czech POINT”. Informacja o usługach świadczonych przez te punkty kontaktowe oraz ich lokalizacji, dostępna jest na stronie www.czechpoint.cz.

KAPITAŁ ZAKŁADOWY

Wymagany minimalny kapitał zakładowy spółek z ograniczoną odpowiedzialnością został obniżony do 1 CZK. Spółki z o.o. które już istnieją i posiadają wyższy kapitał zakładowy, mają możliwość obniżenia go do tej wysokości.

Najniższa wartość kapitału zakładowego w spółkach akcyjnych wynosi 2 mln CZK lub 80 tys. EUR, przy zniesieniu możliwości zawiązania spółki na podstawie publicznej subskrypcji akcji.

Przy zakładaniu spółki istnieje konieczność posiadania specjalnego konta bankowego, co oznacza, że przed zarejestrowaniem spółki należy wnieść kapitał zakładowy na konto spółki, bez względu na jego wysokość.

Umowa spółki lub karta założycielska (w przypadku jednego wspólnika) musi mieć formę aktu notarialnego. Notariusz, który sporządził akty założycielskie, ma prawo dokonać bezpośredniego wpisu spółki do Rejestru Handlowego. Oznacza to możliwość pominięcia Sądu Rejestrowego przy rejestracji spółek.

REJESTR HANDLOWY

Zgodnie z § 42 ustawy Nr 304/2013 o rejestrach publicznych osób prawnych i fizycznych (Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob), do Rejestru handlowego (RH) zapisywane są korporacje handlowe (spółki prawa handlowego oraz spółdzielnie). Obowiązek zapisu do RH mają również zagraniczne osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na terytorium Republiki Czeskiej za wyjątkiem osób fizycznych z krajów EOG (a więc z UE, Norwegii, Islandii lub Liechtensteinu) i Konfederacji Szwajcarskiej.

Wszystkie osoby fizyczne, prowadzące działalność gospodarczą na rynku czeskim, mają obowiązek rejestracji w RH w przypadku, gdy ich przychody (bez podatku VAT) za kolejne 2 lata obrachunkowe przekraczają kwotę 120 mln CZK (ok. 4,4 mln EUR). Pozostałe osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na rynku czeskim mogą się zarejestrować w RH wg uznania.

Osoba zagraniczna wnioskująca o dokonanie wpisu do RH jest zobowiązana udokumentować, że najpóźniej w dniu rejestracji nabeździe prawo do wykonywania czynności, która ma być wpisana w RH jako przedmiot jej działalności, o ile dane te nie są dostępne w systemie informacyjnym administracji publicznej.

Do wniosku o rejestrację w RH należy załączyć dokument własności lokalu, w którym ma być prowadzona działalność gospodarcza (o ile dane te nie są dostępne w systemie informacyjnym administracji publicznej), ewentualnie umowę najmu lokalu lub zgodę właściciela lokalu na lokalizację siedziby lub prowadzenie działalności pod danym adresem.

Osoba zagraniczna zobowiązana jest również do podania Sądowi Rejestrowemu adresu korespondencyjnego na terytorium RCz lub adresu pełnomocnika (również na terytorium RCz) do korespondencji urzędowej.

Wniosek o rejestrację składa się w Sądzie Rejestrowym na formularzu w formie papierowej lub elektronicznej. Rejestracji może dokonać również bezpośrednio notariusz, który sporządził umowę spółki lub kartę założycielską.

Oprócz najważniejszych danych spółki lub osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, takich jak: firma, siedziba, forma prawna, przedmiot działalności, zarząd, prokura oraz numer identyfikacyjny, do RH wpisywane są również informacje o:

- wysokości kapitału zakładowego,
- wysokości wkładu każdego wspólnika, rodzaju praw związanych z posiadanymi udziałami, ewentualnie liczbie wydanych akcji i ich rodzaju,
- zbyciu zakładu spółki, oddaniu go pod zastaw lub wynajęciu,
- wstrzymaniu uprawnień funkcyjnych członkom zarządu lub prokurentom,
- istnieniu prawa zastawu na udziały korporacji, ewentualnie zakazie ich zbywania,
- adresach pobytu (siedziby) wspólników itp.

W przypadku osób (prawnych i fizycznych) z siedzibą lub miejscem zamieszkania w jednym z państw członkowskich UE, do RH wpisuje się:

- firmę oraz siedzibę zakładanego przedsiębiorstwa lub jego oddziału, jeżeli jest inna niż przedsiębiorstwa macierzystego, numer identyfikacyjny;
- przedmiot działalności przedsiębiorstwa lub jego zakładu;
- nazwę oraz nr rejestru, w którym osoba zagraniczna jest zarejestrowana;
- firmę oraz formę prawną osoby zagranicznej;
- informacje nt. organu statutowego lub jej członków w zakresie określonym w odrębnych przepisach prawnych;
- informacje nt. kierownika jednostki organizacyjnej (oddziału, zakładu) powołanego w RCz oraz miejsca jego zamieszkania, w zakresie określonym w odrębnych przepisach prawnych;
- fakt rozwiązania przedsiębiorstwa osoby zagranicznej, powołania likwidatora oraz zakres jego uprawnień, fakt zakończenia likwidacji;
- fakt ogłoszenia upadłości, postępowania naprawczego lub podobnych procedur wobec osoby zagranicznej;
- fakt zakończenia działalności przedsiębiorstwa lub jego oddziału w Republice Czeskiej.

Częścią składową RH jest tzw. Rejestr Dokumentów (RD), gdzie przechowywane są najważniejsze dokumenty dotyczące osoby wpisanej do RH. Dokumenty, które powinny być przekazane do RD, określa § 66 ustawy o rejestrach publicznych. W przypadku osób zagranicznych z państw członkowskich UE oraz ich jednostek organizacyjnych, do RD należy przekazać również:

- podstawowe dane finansowe osoby zagranicznej podlegające kontroli finansowej, które zgodnie z prawem kraju siedziby podawane są do publicznej wiadomości,

- umowę spółki, statut oraz podobne akty prawne, na podstawie których osoba zagraniczna została założona, z ich zmianami i nowelizacjami włącznie;
- oświadczenie organu rejestrowego w kraju siedziby firmy zagranicznej o dokonanej rejestracji firmy w miejscowej ewidencji przedsiębiorców, o ile rejestracja taka jest wymagana wg prawa miejscowego.

Dokumenty te są jawne i dostępne w formie elektronicznej, np. na stronie czeskiego Ministerstwa Finansów http://www.info.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz.

Jeżeli na terytorium Republiki Czeskiej prowadzi działalność kilka jednostek organizacyjnych (oddziałów, zakładów) tej samej osoby zagranicznej, wymagane dokumenty w zakresie osoby zagranicznej, wystarczy złożyć w RD tylko jednej z tych jednostek. W przypadku pozostałych jednostek, w RD powinna znaleźć się adnotacja z określeniem Sądu Rejestrowego, w którym znajdują się te dokumenty.

I Forum Wsparcia
Polskiego Biznesu za Granicą

www.paih.gov.pl